

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

VY_32_INOVACE_18

Princip kontrastu a symetrie_37

Autor: Jindřiška Čalová

Škola : Základní škola Slušovice, okres Zlín,
příspěvková organizace

Název projektu : Zkvalitnění ITC ve slušovské
škole

Číslo projektu : CZ.1.07/1.4.00/21.2400

ANOTACE

- Materiál DUM (digitální učební materiál) je určen pro práci na interaktivní tabuli, popřípadě práci s dataprojektorem.
- Využit se dá v předmětu Hudební výchova v sedmém ročníku. Je součástí tématického okruhu Poslechové činnosti.
- Materiál je určený pro vyvozování nového učiva, opakování a procvičování učiva.
- Materiál vznikl ze zápisů autora, který vycházel z učebnice Hudební výchova pro 7.roč.ZŠ, Jaroslav Mihule, Pavel Jurkovič, Miroslav Štřelák, Fortuna
- Prezentace vznikla v dubnu 2012

Princip kontrastu a symetrie v hudbě

Hudební výchova 7.ročník

Princip symetrie v hudbě

- Když si prohlédneme v zrcadle svůj obličej a uprostřed si jej rozdělíme pomyslnou čarou shora dolů, objevily by se dvě téměř stejné poloviny.
- Obličej, stejně jako lidské tělo je souměrný.
- Symetrie poznamenává stavbu těla člověka, živočichů, rostlin, sněhových vloček.
- Sochař zvažuje rozložení hmoty podle osy symetrie.
- Ve výtvarném díle je často symetrie zdrojem klidu, asymetrie (nesouměrnost) jeho porušením.
- A jak je tomu v hudbě ? I ve stavbě hudebního díla se často uplatňuje zásada symetrie – souměrnosti.
- Jednotlivé hudební oddíly si rozmanitým způsobem odpovídají. Úvodní část se například na konci skladby často vrací apod.

Princip kontrastu v hudbě

- Jako každé umění má i hudba k dispozici rozmanité výrazové protiklady.
- Např: slabě – silně
- Dur – moll
- Hluboko – vysoko
- Pomalu – rychle
- Vesele – smutně
- Orchester – sólista
- Homofonie – polyfonie
- Vokální – instrumentální
- Smyčcové nástroje – dechové nástroje
- Legato – staccato
- Všechny tyto a další protiklady umožňují skladateli využívat v hudbě různých kontrastů.
- Kontrast je v umění nezbytný. Bez něho by dílo (zejména rozsáhlejší) působilo jednotvárně, šedivě, brzy by posluchače unavilo.

Zápis do sešitu : **Princip kontrastu a symetrie**

- **Princip symetrie** (souměrnosti)
- Jednotlivé díly ve stavbě hudebního díla si určitým způsobem odpovídají délkou. Jindy melodie v počátku stoupá k vrcholu, od něhož symetricky klesá. V nástrojovém koncertu (mívá 3 věty) zásadám symetrie odpovídá rychlé tempo první a třetí věty.
- **Princip kontrastu** (protikladu)
- V hudbě najdeme mnoho protikladů:
- Slabě – silně, vysoké tóny-hluboké tóny
- Pomalé tempo-rychlé tempo
- Durová tónina-mollová tónina
- Polyfonie – homofonie
- Legato (vázaně) – staccato (oddělovaně)
- Veselá melodie – smutná melodie
- Píseň lidová – píseň umělá
- Skladba vokální (zpívaná) – skladba instrumentální (hraná)

Test znalostí

Který nástroj je zařazen do správné skupiny ?

- ~~a) Hoboj – dechový žesťový~~
- ~~b) Viola – strunný drnkací~~
- c) Flétna – dechový dřevěný

Který zpěvní hlas je správně zařazen ?

- ~~a) Soprán – nízký ženský~~
- b) Tenor – vysoký mužský
- ~~c) Alt – vysoký ženský~~

Který hudební skladatel se narodil v Nelahozevsi a složil operu Rusalka ?

- ~~a) Bedřich Smetana~~
- b) Antonín Dvořák
- ~~c) Leoš Janáček~~

Kterému hudebnímu nástroji se říká talíře ?

- a) Činely
- ~~b) Tympány~~
- ~~c) Triangl~~

Hráč na klarinet si před hraním na svůj nástroj připevňuje...

- a) Plátek
- ~~b) Dusítko~~
- ~~c) Nátrubek~~

